

Sprawozdanie z analizy raportu dotyczącego badania jakości kształcenia zdalnego przeprowadzonego po zakończeniu semestru zimowego w roku akademickim 2020/2021

Analizy raportu dokonała Rada Programowa Kierunku Teologia na zebraniu 7.06.2021. Poszczególni członkowie RP dokonali wstępnej analizy części raportu, którą w syntetycznej formie przedstawili na zebraniu RP.

Studia stacjonarne

Sprawozdanie przedstawia wyniki przeprowadzonych ankiet grupując razem odpowiedzi pozytywne (bardzo dobrze, dobrze) i negatywne (bardzo źle, źle); nie bierze się pod uwagę ocen pośrednich i odpowiedzi „nie wiem” (z wyjątkiem kilku symptomatycznych przypadków).

1. **Frekwencja.** W badaniu udział wzięło 18 % studentów (46 z 253 wszystkich studentów stacjonarnych na kierunku teologia).

2. **Średnia ocen:** najwyższa: 4,51 i więcej - 58%

3. **Ocena ogólna uczelni** (w %)

- a. ocena jakości zajęć – 73 – b. dobrze i dobrze, 27 – dst. i ndst.
- b. Czy nastąpiła poprawa w porównaniu z poprzednim semestrem? - 57 – zauważyła poprawę

4. **Jakość zajęć** (w %)

- a. Dostosowanie form pracy – 67 – dobrze, 10 - źle
- b. Przydatność materiałów dydaktycznych – 80 – dobrze, 4 – źle
- c. Poziom merytoryczny zajęć – 70 –dobry, 10 – zły
- d. Efektywność uczenia się – 44 – dobrze, 20 – źle (35 – średnio)
- e. Możliwość kontaktu z prowadzącym – 66 dobrze, 17 – źle

5. **Metody oceniania**

- a. Dostosowanie form i metod bież. oceny – 66 – dobrze, 7 – źle
- b. Formy egzaminów i zaliczeń – 85 –dobrze, 7 – źle
- c. Sprawiedliwość oceniania – 63 – dobrze, 12 – źle

6. **Nauczyciele akademicy**

- a. Kompetencje merytoryczne – 82 – dobrze, 6 - źle
- b. Kompetencje dydaktyczne – 61 – dobrze, 8 – źle
- c. Zaangażowanie nauczycieli – 74 – dobrze, 8 – źle

7. **Wsparcie i infrastruktura**

- a. Wsparcie nauczycieli – 7 – dobrze, 12 – źle
- b. Wsparcie Prodziekana ds. studenckich – 48 – dobrze, 7 źle, 30 – nie wiem
- c. Wsparcie pracowników BOS-u – 60 – dobrze, 13 – źle
- d. Wsparcie samorządu studenckiego – 10 – dobrze, 15 – źle , 72- nie wiem

- e. Wsparcie psychologiczne – 7- dobrze, 4- źle, 85 – nie wiem
- f. Dostęp do zasobów bibliotecznych – 33 – dobrze, 30 – źle
- g. Funkcjonalność platform – 77 – dobrze, 3- źle

8. Co było największym problemem?

- a. brak kontaktu bezpośredniego – 58%
- b. ograniczenia techniczne – 56%
- c. niska/słaba motywacja do nauki – 51%

9. Jakie były korzyści z nauki zdalnej?

- a. dostępność materiałów dydaktycznych w formie cyfrowej – 78%
- b. możliwość nauki w dogodnym dla siebie czasie – 58%
- c. egzaminy i zaliczenia w formie zdalnej – 33%

Co uzyskało najwyższą, a co najniższą ocenę?

NAJWYŻSZA:

zaangażowanie nauczycieli w pracę dydaktyczną, wsparcie nauczycieli, kompetencje merytoryczne

NAJNIŻSZA: wsparcie samorządu studenckiego, dostęp do zasobów bibliotecznych, efektywność uczenia się

Analizę sporządził i przedstawił Ks. prof. UAM dr hab. Maciej Olczyk

Studia niestacjonarne

I Frekwencja

Bardzo niska ilość wypełnionych ankiet: 14 studentów z 63 wszystkich studentów niestacjonarnych studiujących na Wydziale Teologicznym, co stanowi 22%.

II Średnia ocen

Bardzo wysoka średnia ocen: 70 % oceny od 4,5 do 5,00. Czy to jest rzeczywiście adekwatne do zdobytej wiedzy?

III Ocena uczelni

Wysoko ocenione Dostosowanie form pracy zdalnej do przekazywanych treści – 70 % bardzo dobrze i dobrze; 15 % źle. Przydatność materiałów dydaktycznych udostępnianych przez prowadzącego oceniona różnie: od 50 %bardzo dobrze i raczej dobrze do 30% raczej źle i bardzo źle.

IV Jakość zajęć

Dostosowanie form pracy zdalnej do przekazywanych treści zostało ocenione 23% jako bardzo dobrze, 46% „raczej dobrze”, natomiast 8% „średnio”, 15% „raczej źle” i 8% „nie wiem”. By jeszcze bardziej dostosować formę pracy zdalnej do przekazywanej treści należałoby uatrakcyjnić przekaz narzędziami aktywizującymi, które występują w formie bezpłatnej np. Mentimeter lub Wordwall. Wykłady można wzbogacić slajdami i zadbać o większą estetykę przygotowywanych materiałów. Dobrym wydają się też cykliczne np.: raz w miesiącu spotkania kadry nauczycielskiej w celu wymiany dobrych praktyk dotyczących stosowanych

narzędzi i metod w nauce zdalnej, a także doskonalenia różnych rozwiązań i wprowadzenia ułatwień technicznych.

Przydatność materiałów dydaktycznych udostępnianych przez prowadzącego została oceniona w sposób następujący: 38% „bardzo dobrze”, 23% „raczej dobrze”, 23% „średnio”, 8% „bardzo źle” i 8% „nie wiem”. Dlatego też należałoby zredukować ilość przesyłanych materiałów do studentów do samodzielnej pracy. Przy wyborze należy kierować się ich zasadnością merytoryczną, przystępnością oraz możliwościami percepcyjnymi studentów. Przesyłane materiały powinny być zaopatrzone w komentarz akcentujący najważniejsze zagadnienia związane z poruszonym tematem oraz instrukcje/polecenia na temat sposobu ich opracowania. Poziom merytoryczny oceniono: 31% „bardzo dobrze”, 38% „raczej dobrze”, 15% „średnio”, 8% „raczej źle” i 8% „nie wiem”. Wielu nauczycieli nie było technicznie przygotowanych do prowadzenia online, niekiedy te właśnie problemy, ale też i problemy z łączem internetowym nauczyciela bądź studenta stawała się rozpraszaczem treści merytorycznych. Ważnym też jest to, by nie zarzucić studentów ogromem treści, ale porcjować ją i przyjąć bardziej formę rozmowy, by zaangażować studentów do pracy.

Efektywność uczenia się w trybie zdalnym oceniono: 15% „bardzo dobrze”, 23% „raczej dobrze” 31% „średnio” 15% „raczej źle”, 8% „bardzo źle” i 8% „nie wiem”. Zamknięcie, izolacja, siedzenie całe dni przed komputerem, brak kontaktu z rówieśnikami i wykładowcami, problemy techniczno-internetowe, co za tym idzie „rwany wykład” To wszystko miało wpływ na mniejszą efektywność uczenia.

Możliwość interakcji z prowadzącym podczas zajęć w formie zdalnej 15% „bardzo dobrze”, 31% „raczej dobrze”, 38% „średnio”, 8% „raczej źle” i 8% „nie wiem.” Wniosek jest taki, że z jednej strony nauczyciele jak i studenci tęsknią za kontaktem, relacjami a z drugiej strony zdarzają się sytuacje, że kamery internetowe są wyłączone, co jeszcze bardziej pogłębia problem. Tutaj należy położyć większy nacisk na obowiązkowe włączenie kamery, aktywizacja nieśmiały i niechętnych do pracy studentów oraz utrzymywanie uwagi uczestników zajęć poprzez interakcji z nimi.

V Metody oceniania

Dostosowanie form i metod bieżącej oceny postępów w nauce do zajęć w trybie zdalnym oceniono następująco „31% bardzo dobrze, 34% „raczej dobrze”, natomiast po 8% dla odpowiedzi „średnio, raczej źle, nie wiem”. Po pierwsze nasuwa się wniosek, że studentom jest potrzebna częsta informacja zwrotna, która polega na określeniu, co student zrobił dobrze oraz to nad czym musi jeszcze popracować i w jaki sposób. Ważna tu jest częstotliwość oceny postępów, zamiast oceny raz w roku albo dwa razy w roku to zastosować metodę salami i pociąć duży moduł tematyczny na mniejsze kawałki po to by móc dawać częściej niż dwa razy w roku informację zwrotną studentowi. Informacja zwrotna pomogła im w ich rozwoju i codziennej nauce. Studenci chcą znać opinie oraz ocenę na temat ich pracy od razu, a nie w dłuższej perspektywie czasu. Nie są w stanie odnieść się do tematu, który był kiedyś, chcą feedbacku tu i teraz. Taka komunikacja jest w stanie wprowadzić zmiany w nauczaniu, co realnie zwiększa ich zaangażowanie i motywację. Proponuję również szkolenie dla wykładowców na temat udzielania informacji zwrotnej jak i jej rodzajów i sposobów.

Dostosowanie form egzaminów i zaliczeń do zajęć w trybie zdalnym zostały ocenione przez studentów bardzo pozytywnie, bo aż 23% odpowiedzi to „bardzo dobrze” a 62% „raczej dobrze”, tylko 8% „średnio” i 8% „nie wiem”.

Sprawiedliwość sposobu oceniania została w ankietach przedstawiona w następujący sposób 15% odpowiedź „bardzo dobrze”, 54% - „raczej dobrze”, ale 23% odpowiedź „średnio” i 8% „nie wiem”. Ocena „średnio” może sugerować, że studenci mogą czuć w jakiś sposób niesprawiedliwość mając wiedzę, że ktoś inny nie włożył tak dużego wkładu w przygotowanie swojej pracy, tylko korzystał z internetu bądź pomocy innych osób, co jest trudne

do zweryfikowania w formie zdalnej. Ważnym jest by jak najwięcej zaliczeń odbywało się w formie ustnej po to by student otrzymał „feedback” czyli informację zwrotną, która pomoże w procesie samo-edukacji i komunikacji z wykładowcą a po udzieleniu „feedback’u” krótka i już mniej formalna rozmowa ze studentem będzie dla wykładowcy też weryfikacją posiadanej przez niego wiedzy.

VI Nauczyciele

Kompetencje merytoryczne nauczycieli akademickich zostały ocenione następująco 38% - „bardzo dobrze”, 31% - „raczej dobrze”, „8% - średnio”, „15% - raczej źle”, „8% - nie wiem”. Tu trzeba wziąć pod uwagę te 15 % - raczej źle.... Proces edukacji zdalnej to nie tylko przygotowania merytorycznego i kompetencji wykładowców. Równie ważnym ogniwem decydującym o skuteczności i wynikach tej formy edukacji są określone predyspozycje, nastawienie i przygotowanie przyszłych studentów do nauki online. Dodatkowo ważne są szkolenia dla nauczycieli akademickich, by mogli podnosić swoje kompetencje.

Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich w zakresie wykorzystania narzędzi do kształcenia zdalnego zostały ocenione w sposób następujący: 15% „bardzo dobrze”, 46% „raczej dobrze”, dalej mamy 15% „średnio”, 15 % „raczej źle” i 8% „nie wiem” . Wynik ten pokazuje, że w celu dalszego nauczania z wykorzystaniem metod na odległość, nauczyciele potrzebują wsparcia głównie w zakresie dodatkowych szkoleń podnoszących kompetencje dydaktyczne z zakresu metod aktywizacji studentów podczas kształcenia na odległość oraz sposobów przekazywania wiedzy za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Niezbędne jest też wsparcie techniczne, takiego jak: możliwość korzystania z odpowiedniego sprzętu komputerowego ułatwiającego przygotowanie i prowadzenie zajęć oraz wsparcia technicznego przy tworzeniu materiałów do zajęć na odległość.

Kolejne pytanie dotyczące wykładowców dotyczyło ich zaangażowania w pracę dydaktyczną. 31% odpowiedziało, że jest „bardzo dobre” zaangażowanie, a 54% że „raczej dobre”. Pozostałe punktacje to 8% „średnio” i 8 % „nie wiem”. Nauczyciele również potrzebują motywacji, spotkań zespołowych, gdzie podczas np.: „burzy mózgow” można wypracować nowe metody pracy, wymienić się doświadczeniami

VI Wsparcie

Wsparcie prodziekana ds. studenckich praktycznie bez oceny, gdyż większość ankietowanych odpowiedziało, że nie posiada wiedzy w tym temacie. Wsparcie nauczycieli prowadzących zostało ocenione pozytywnie wśród studentów, ponieważ aż 31% uważa, że jest na „bardzo dobrym poziomie”, a 38% głosów, że jest na „raczej dobrym poziomie”. Podobnie sprawa wygląda w ocenianiu wsparcia od pracowników dziekanatu, tu aż 54% głosów oddanych na poziomie „bardzo dobrym” a 23% na „raczej dobrze”.

Natomiast 85% studentów zaznaczyło przy dwóch pytaniach odpowiedz „nie wiem” dotyczącym wsparcia od Samorządu Studenckiego i wsparcia psychologicznego oferowanego przez Poradnię Rozwoju i wsparcia psychicznego. Może to wynikać z faktu, iż studenci nie dostrzegają takiej potrzeby, chociaż warto by było przeanalizować, czy faktycznie takie potrzeby wsparcia nie istnieją.

Funkcjonalność platformy Teams jak i Moodle, które są wykorzystywane przez wykładowców UAM do prowadzenia zajęć online w czasie rzeczywistym, została oceniona bardzo pozytywnie, bo aż 69% odpowiedzi jako „raczej dobrze” a 8 jako „bardzo dobrze”. Natomiast 15% odpowiedź „średnio” i 8% „źle”. Te ostatnie wartości mogą wskazywać potrzebę wsparcia technicznego bądź dodatkowego szkolenia z obsługi ww. platform. Odpowiedz te mogą też sugerować problemy z przepustowością łącza internetowego u studenta jak i wykładowcy, co zakłóca płynny przebieg wykładów i skupienia się.

VI Problemy:

Ankiety studentów UAM i Studiów jednolitych magisterskich wskazujący problem nauki zdalnej są bardzo zbliżone. Na pierwszym miejscu wyłania się problem „brak bezpośredniego kontaktu” (UAM – 64%, Jednolite studia – 65%). Aspekt relacyjny związany z brakiem bezpośredniego kontaktu z rówieśnikami i nauczycielami akademickimi mógł odbić się na kondycji psychicznej studentów. Analogiczna sytuacja do kwarantanny, występuje tutaj problem społecznej izolacji i odcięcia od interakcji „face to face”. Można tutaj pomyśleć o regularnych spotkaniach zdalnych ze studentami w sprawach bieżących i organizacyjnych, by móc się spotkać poza zajęciami i móc „luźno” porozmawiać. Kluczowe jest też korzystanie z narzędzi cyfrowych umożliwiających aktywizację studentów w środowisku pracy online, ułatwiających interakcję. Angażujące zajęcia odbywające się w trybie synchronicznym, które umożliwiają nawiązywanie bezpośredniego kontaktu między studentami a prowadzącym, są przez studentów odbierane jako bardziej motywujące. Potrzeba interakcji i kontaktu w czasie pandemii jest szczególnie silna. Jest ona jednocześnie wskazówką dotyczącą tego, co w nauczaniu pozostaje najważniejsze – niezależnie od tego, czy ma ono miejsce w sali, czy na ekranie. Kolejnym aspektem wymienianym przez studentów są Problemy techniczne” (UAM – 57%, Jednolite studia – 54%), związane z dostępem do sprzętu i Internetu, platformy . Wyzwaniem w prowadzeniu zajęć on-line są wymagania sprzętowe, niekompatybilność oprogramowania z nich wynikająca oraz problemy techniczne napotymane zarówno po stronie prowadzących dydaktykę jak i uczonych studentów. Taki wynik może stanowić ważną wskazówkę w przygotowaniu metod kształcenia na odległość w przyszłości. Poza zapewnieniem studentom dostępu do odpowiedniego sprzętu konieczne jest też rozwijanie w nich odpowiednich kompetencji niezbędnych do efektywnego uczestnictwa w kształceniu na odległość.

Kolejne negatywne aspekty zdalnego nauczania wedle studentów to zbyt duży nakład pracy (UAM – 29%, Jednolite studia – 31%) oraz spadek motywacji do nauki (UAM – 29%, Jednolite studia – 31%). Wniosek jest taki, że do zdalnej edukacji jest potrzebna samodyscyplina i umiejętność pracy indywidualnej. Bez tych cech zdalna edukacja stanowi dla młodzieży poważny stres.

VI Korzyści:

Wśród odpowiedzi dotyczącej korzyści płynących z nauki zdalnej na pierwszym miejscu studenci umieścili „dostępność materiałów dydaktycznych w postaci cyfrowej.” (UAM – 69%, Jednolite studia – 67%). Idąc za tą opinią należy skupić się na zwiększeniu kontaktu ze studentami i urozmaiceniu materiałów dydaktycznych o materiały wideo, wideokonferencje, quizy, tworzenie pokoi na Teams.

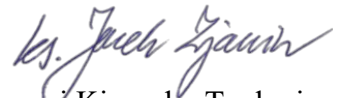
Kolejną zaletą nauczania zdalnego w czasie pandemii według studentów jest możliwość przerabiania danego materiału w dowolnym czasie.” (UAM – 46%, Jednolite studia – 50%). Tutaj należy zwrócić szczególną uwagę na rolę wykładowcy jako osoby motywującej swoich studentów do rozwoju, samodoskonalenia się.

Dalszą korzyścią, którą wymienili studenci to „egzamininy w formie zdalnej” (UAM – 31%, Jednolite studia – 33%). i wykorzystanie platformy do nauki zdalnej (UAM – 23%, Jednolite studia – 17%).

Analizę sporządził i przedstawił Ks. Prof. UAM dr hab. Dariusz Kwiatkowski

Rekomendacje Rady Programowej Kierunku Teologia

1. Mobilizowanie studentów do wypełniania ankiety Badania Jakości Kształcenia.
2. Wykorzystanie narzędzi do pracy zdalnej, zarówno synchronicznej jak i asynchronicznej, w celu udoskonalenia procesu kształcenia.
3. Szkolenia dla pracowników dydaktycznych zarówno w kwestiach technicznych nauczania zdalnego jak i modeli dydaktycznych (np.: model SAMR)
4. W przypadku kolejnej fali pandemii lub innych przyczyn powodujących konieczność nauki zdalnej w większym wymiarze, zwrócenie przez wykładowców większej uwagi na budowanie relacji ze studentami oraz mobilizowanie do samodyscypliny w procesie kształcenia.

Przewodniczący Rady Programowej Kierunku Teologia
Ks. dr Jacek Zjawin